

Oikeaa Hoitoa Oikeaan Aikaan Oikeassa Paikassa

Turun yliopiston hoitotieteen laitos on mukana kahdeksan maan EU-tutkimushankkeessa RightTimePlaceCare (2010-2013), jonka tarkoituksena on määrittää tekijöitä, jotka edistävät muistisairaiden mahdollisuuksia selviytyä omassa kodissaan pidempään. Tutkimushankkeessa haastatellaan sekä kotona että laitoshoidossa hoidettavia muistisairaita ja heidän läheisiään Turun ja sen lähikuntien alueella. Tutkimushankkeeseen osallistuu kahdeksan Euroopan maata: Suomi, Ruotsi, Viro, Saksa, Ranska, Hollanti, Englanti ja Espanja, Saksan toimiessa hankkeen koordinaattorina.

Mitä ja miten tutkimme?

Tutkimushankkeen ensimmäisessä osiossa (touko-syyskuu 2010) osallistuvat maat ovat kuvanneet terveys- ja sosiaalipalvelujärjestelmänsä sekä muistisairaiden ja heidän läheistensä hoito- ja palvelumuotoja. Hyvien käytänteiden löytymiseksi haastatellaan (kevät 2011) muistipotilaita ja heidän läheisiään, muistipotilaiden hoitoon osallistuvia ammattilaisia ja asiantuntijoita sekä organisaatioiden esimiehiä ja poliittisia päättäjiä hoidon ja palveluiden joustavuudesta ja tehokkuudesta.

Tutkimuksen pääaineisto muodostuu kolmen kuukauden seurantatutkimuksesta, jossa haastatellaan koti- ja laitoshoidossa olevia muistipotilaita sekä heidän läheisiään. Myös muistipotilasta hoitava ammattihenkilö antaa arvionsa potilaan avun ja hoidon tarpeista. Haastattelu uusitaan kolmen kuukauden kuluttua ensimmäisestä haastattelusta. Haastattelijoina toimivat koulutetut terveydenhuollon ammattilaiset.

Seurantatutkimus alkaa Turun, Raision ja Kaarinan alueilla marras-joulukuun vaihteessa ja kestää ensi vuoden 2011 loppuun asti. Haastatteluun otetaan mukaan 175 kotihoidossa olevaa ja 115 hiljattain laitoshoitoon siirtynyttä muistipotilasta. Haastattelussa kysytään seuraavia asioita:

- muistisairaiden ja heidän läheistensä terveys- ja sosiaalipalveluiden käyttö viimeksi kuluneen kuukauden aikana
 - o sairaalakäynnit ja -hoidot
 - o poliklinikkakäynnit ja avopuolella annettu ammattihoito (lääkäri, psykologi, fysio- / toimintaterapia)
 - o kotiin tuotettava hoito ja palvelut (kotisairaanhoido, kodinhoito, ateria- /kuljetuspalvelu)
 - o kodin ulkopuolella tuotettavat palvelut
 - o muistisairaille ja omaishoitajille tuotetut erityispalvelut (valmennus- ja keskustelupiirit, päiväkerhot, omaisryhmät)
- muistisairaana ja läheisen arviota elämänlaadustaan
- läheisen kokemusta muistisairaana hoitamisesta ja hoitoa tukevien palveluiden laadusta ja riittävydestä
- läheisen kokemuksia pitkäaikaishoitopaikan hoidosta
- sairaudesta potilaalle ja läheiselle aiheutuvia taloudellisia kuluja

Lisäksi hankkeessa arvioidaan muistisairaiden hoidon resursseja ja kustannuksia yhteiskunnalle.

Suosituksia hyville käytänteille luodaan osallistuvien maiden kanssa yhdessä ammattilaisten delfi menetelmää hyödyntäen. Hankkeeseen liittyy useita väitöskirjoja ja opinnäytetöitä eri maiden yliopistoissa. Hankkeesta julkaistaan artikkeleita kansainvälisissä ja kansallisissa tiedelehdissä. Lisäksi hankkeen tuloksia raportoidaan valtakunnallisissa ja paikallisissa lehdissä. Hankkeeseen osallistuneita organisaatioita informoidaan tuloksista ja hyvistä käytänteistä järjestetään koulutustilaisuuksia. Tutkimushankkeen tuloksia

FP7-HEALTH-2009: Organisation of dementia care

RightTimePlaceCare 2010-2013 - Contract number: 242153

hyödynnetään sekä kansainvälisessä että kansallisessa päätöksenteossa suunniteltaessa muistisairaiden hoidon ja palvelujen järjestämistä.

Mistä saa lisätietoa?

Turun yliopiston hoitotieteen laitoksella on aktiivisesti toimiva gerontologisen hoitotieteen asiantuntijuuteen valmistava koulutuslinja. Tutkimushankkeessa on mukana useita linjalla opiskelevia maisteri- ja jatkokoulutettavia. Koulutuksen päätavoitteina on kehittää ja arvioida gerontologisen hoitotyön teoreettista perustaa, hoitotyön menetelmiä sekä ikääntyneiden hoidon palvelujärjestelmää. EU-tutkimushanke tuo opiskelijoille kansainvälisen näkökulman ja luo edellytyksiä verkostoitumiselle yli kansallisten rajojen.

Tutkimushankkeen suomalainen projektiryhmä koostuu hoitotieteen ja vanhustyön ammattilaisista: professori Matti Viitanen, professori (ma) Riitta Suhonen, dosentti Seija Arve, vanhempi lehtori Maija Hupli, tohtorikoulutettava Minna Stolt sekä TtM-opiskelijat Susanne Hakala, Susanna Lehtiranta ja Elisa Pessi.

Lisätietoa tutkimushankkeesta ja sen etenemisestä löytyy hankkeen www-sivuilta: www.righttimeplacecare.eu sekä Turun hoitotieteen laitoksen sivuilta: <http://www.med.utu.fi/hoitotiede/rtpc/>

Hankkeen suomalaisena vastuuhenkilönä toimii: Hoitotieteen laitoksen johtaja, professori Helena Leino-Kilpi: p. 050-3424384, helena.leino-kilpi@utu.fi.

Projektitutkijana hankkeessa toimii: Projektitutkija, TtM Jaana Koskenniemi: 040-7179645, jakako@utu.fi.